

Cíklo 6.
5. februara.

Pomhaj Bóh!

Létnik 15.
1905.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśdne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokrew će!

F.

Szerbiske njedželske lopjeno.

Wudawa žo kózdu žobotu w Szmołerjez knihicjischčežni w Budyschinje a je tam sa schwörtlētu pschedplatu 40 np. doštaž.

5. njedžela po tsjoch kralach.

Mat. 13, 24.—30.

Ubi kschesczijenjo, my ſym ludžo, kotsiž do Boha wérja, do jeneho Boho. Nasch Bóh je wschehomózny, runjež jeho ruku nihdže njewohladach; wón je žiwý, runjež to njewérjazemu njemóžesčh dopokasacž. Ale woſtaj njewérjazemu jeho cžmowu njewérnu, kotaž wschaf druhdy tak lohžy ſańdže a wjedž: woſolo tebje je jažny, rjany džen, hdvž woſrjedž Božeho ſweta ſtejo pschi ſebi rječniesčh: „Ja wérju do Boha Wótza, wschehomózueho ſtwaricžela njebježow a ſemje.“

Kražnoſež prěnjeho artikla kózdy pósnavā, kiž žo w dowérjenju na Wótzowskeho Boha ženie žaneho njesboža njeboji, ale ſe ſwéltymaj wocžomaj do živjenja hladajo žo w horju tak troschtuje: „Bóh wě, czeho dla a k cžemu je dobre tak. Schto to wucžini, ſo je mi potajene? Ale ja žo tebi dowérju, ty dobročinny, potajený Božo, ty wscho k rjanemu kónzej dowjedžesčh.“ Tón, kiž tak praji, ma prěni artikel we wutrobje; a živjenje teho, kiž tak rěči a myžli, je kaž wukładowanje artikla. Dýrbju tebi pschikkadly ſa to naspomnicž? Hladaj jenož do ſwojeho živjenja! A hdvž tam žaneho pschikkada njenamałach, dha dýrbju czi prajicž: wukń prěni artikel, wukń jón ſi wutrobu a ſe živjenja! Wukń jón ſi 23. psalma, wukń jón wot Jezom Chrysta!

Jesuš Chrystuš bě wschón žiwý w prěnim artiklu. Wón mějesčhe wjetſe staroſče hacž ty na ſwojim dworje abo w ſwojej ſwójbje. Jego staroſče bě tale: wschě

hréchi ſi cžlowiſkich wutrobow wuhnacž. Jego ſrudoba bě tale: „Jerusalem, Jerusalem, kaf husto ſym ja chzyl twoje džecži ſhromadžicž, jako pata ſhromadžuje ſwoje kurjata pod kſchidla, a my ſe ſe njechali.“ Ty žo ſi nim hórschisč na Bohu p'checžiwny ſwét. Alle wjedž: twoje hórschenje je podobne na ſwarzjenje. Tajke je tež hórschenje tych bylo, ſi kotrejmiž Schryſtuſ wó ſkaženosczi cžlowiectwa rěcžesche.

Ta piſach: Jesuš bě w prěnim artiklu žiwý a mějesčhe wulke staroſče a wjele ſyłſow — ale w jeho hórschenju na ſwét bě wschitko druhe, ale niž žane ſwarzjenje. W jeho ſyłſach bě luboſcz k ludžom — k złonikam a hréšnikam — a ſchtož Boha nastupa, wón pschi ſwojim hórschenju wscho do Božej ruki a wole woſtajesčhe. Džiwnje to je, ale wérno je, kaž Jesuš proji: „Wón dawa ſwojemu złonzu ſhadžecž na ſlych a na dobrych a dawa deshcež na prawych a na njeprawych.“ Tute wukładowanie artikla je psched wocžomaj jažne kaž złonzo ſame. Poſtakim: Ty njebmęſh na ſly ſwét ſwarzicž. Hdvž mi hiſčeže njewérish, klysč ſeſuſowe pschirunanie, ſi kotrejmiž je wucžomnikam jich wótre ſudženje ſakaſał, ſi kotrejmiž pak je zyle wěſče tež ſa nasch cžaž prajicž chzyl: „Njeſudžče, ſo byſhče wy ſudženi njebuli.“ Pschirunanie ma žo tak: „Cžlowiectwo je lubowana droha rola, wulka a płodniwa; rola Bohu ſluscha, a Bóh tón ſenjes je podomny cžlowiekej, kiž dobre ſymjo na ſwoju rolu ſyjetſe — ſyjer džesche k roſſywanju ſwoje ſymjo. Bóh a wschitzu jandželjo ſpija: njech ſymjo ſhadža w nožy. Bóh bjes njeméra ſpi, runjež njepſchecžel

njerjada mjes pscheńzu nařyje. Bóh wě: to je njepšeczel czinil. Ale wón njedowola, so bychú ſurownizy njerjad wuplēli. Woni bychú pscheńzu ſobu mutorhalí. Njech roſcze hacž do žnjow! Potom ſo njerjad spali, ale pscheńza ſo do Božeje bróžnje domoj ſhowa."

Na polu je tak: Njerjad je njerjad a wostanje, ſhtož je, a runje tak je ſ pscheńzu. Ale mjes czlowjekami je hinač: ſhtož je kaž njerjad był, móže ſ czaſom pscheńza bycz, a najrjeñicha pscheńza móže po czaſu do njerjada kluſhacž. Schtó móže ludžom do wutroby hladacž? Nichtó, kiba Bóh ſam a tehdý naſch Sbóžnik; tón wjedzeſche, ſhto na czlowjeku běſche. My pak njewěmy, kač je ſo w tamnej wšy tón bědžil, kiaž je ruku na ſo położil w nôznej hodzinje. My njewidžimy, kač czežko někotry na ſwojej winje noſy, abo kač pobitý je pod wotroczkowſtrom ſwojeho bracha.

Duž, lubi kſhesczijenjo, mějmy wjeſeļe dōwěrjenje: evangeliј je dobre ſymjo, a Bóh ſwoje bohate žně domoj ſhowa. Wſchitko ma ſwój czaſ — tež w Božim kraleſtwje. Wſchitko w Božej ružy ſteji. Wón doſho czaſka a wě, hdý na ſymſki czaſ naſečzo kſledži. Chzeſch ty na ſymu a ſněhi a wichorn ſwaricž? Njeveſich, ſo ſo wſcho do naſetneje krafnoſeče pschewobrocži? Wér mi, w Božim kraleſtwje je runje tak: Bože naſečzo ſaſo pschińdze. A byrnjež by němſki lud ſe ſerbſkim ſahinył, Bože naſečzo pschińdze, Bože žně ſo bliža. Ženo hladaj ſo, ſo do njerjada njeſluſhacž, ale ſtej ſa tym, ſo by roſtł kaž dobra pscheńza pod Božim klonzom — roſtł hacž na džen wulſkich žnjow twojeho Boha! Hamjeń.

Tyſer w B.

Njerjad a pscheńza na Božim polu.

(Mat. 13, 24—30.)

Hlóſ: Wouj prawje —.
Ssymjo ſyjeſt dobre ſyje
Do role tu na ſwěcze;
Njerjad wſchelki polo kryje,
Njepſhaczel jón wuſył je! —

Wuplēčz póſli njerjad chzedža,
Dokelž hroſnoſež jim wſchak je;
Woni jara derje wjedža,
Schto je dobre, ſhto je ſle.

Ale Knjes jim wobaraſche;
Pscheńza mohla ſchłodowacž! —
Jeho myſle njeſhu naſhe;
Schto dha chzył ſ nim prawowacž? —

Njech hacž do žnjow wſchitko roſcze,
Seſerpliwy wón wupraji;
— Tehdý ſ žnjeſzam rjeſtu proſcze:
Njech ſo njerjad ſahubi! —

Wuberaſče njerjad ſwěru,
Do walczkow jón ſwjaſajcze;
Dopjelnila je ſlóſcz měru;
Pschiſhlo ſaplaczenje je! —

Pscheńzu pak mi ſahowajcze
Do bróžnje wſchu ſedžbliwje;
Njerjad njech ſo wěczenje pali!
— To po mojej woli je.

Czlowjſke džecžo, czaſ ſwój wopomní,
Bój ſo Boha Wjerschneho; —
Na ſud poſledni ſo dopomí,
Hewał jum ſajeſch ſo!

K woli ſwojej je cze ſpłodžil
Twój Knjes, ſymjo wuſhywał
Dobre ſtajne a cze wodžil,
So by wěcze ſne ſom' dał.

Duž wſchak njeje wina jeho,
Ssyli njerjad njewuſchny! —
Hlaſaſhli ſo kruče ſleho,
Dha woprawdze mudry ſy!

Božluchaj na jeho ſłowo,
Daj ſo poſlje wobnowicž;
Ducha dawa wón czi nowoh',
Chze cze wěczenje wobſbožicž!

Pscheńza budž na Božej roli
Młodna ſ czeſczi Knjesowej,
Složuj ſo po jeho woli,
Dha najlepje radžiſh ſej.

Czaſ masch tudý hiſhacze hnadny;
Knjes ſam polo wobdžela;
Wuſhyw jeho njeje žadny,
Na tebje wón ſedžbu ma.

Wſcho je ſwěrnoſež jeho dała,
Schtož bě ſywej pschihodne;
Próza jeho njeje mała,
Kotruž ſ tobū mějſche! —

Njechał žně netk pschinjeſež jemu?
Njechał pytač jeho czeſcž? —
Ach, pój ſpěſhniſe, khwataj ſ njemu!
— Płody dyrbisich jemu njeſež! —

Ssyli pscheńza ſ czeſczi jeho
Tu na roli kſhesczanstwa,
Dha cze wumož ſe ſleho
Junu a czi ſbóžnoſež da!

Bróžen Bóža, město měra,
Wrota hiſom wotewrja. —
Njech je žiwa twoja wěra,
Wudžerž; Jesuſ dopomha!

M. U.

Schtož njeprawda bjerje a dželi, Bóh dwójny ſaruna a wjeże.

Powiedańczo ſe Gſerbow.

(Pokraczowanje.)

Kak bě macž wot Radzež Michała wotpoſaſana, ſhoniſhtaj netko ſ njewolu jejna džowka a pschichodny ſyn; nochyſhtaj wo thym wjedzeſež, ſo bychú někotry czaſ woczaſnyli a potom hiſhacze raſ w dobrym ſ nim poręczeli, wjele mjenje pak běſhtaj ſwóliwaj po maczernej radze dobrówlnje ſwoje pjeniſeſy ſpusheſicž. Džowka ji wotmolwi: „Macži, wodamoj drje njebočicžkemu, ale temu psche nicžo a ſa nicžo telko njeſpuſheſimoj. Teho paſholla wuwalamoj.“

„A hdjž dyrbi wadżene bjež, czińtaj, schtož chzetaj, ale hdjž i dobrzym njechataj, budža waju pueže podarmo.“

„To ſo poſaže, poſtaramoj ſo, ſo praschaný njebudže — wſchaf ſo do Budyschina wěmoj!“

„Ach, to nječińtaj! Salutujtaj ſebi tajki njeměr a njepokoj! Radſcho dajtaj jemu hicž, njech ſebi pjenjesy na ſwoje ſwědominje ſdžerži. Bóh wě, kelfo na knježtvo wotnoſhtaj a hacž ſchto do budžetaj.“

„Ně, ſkoržene budže, njech pſchińdže k čemuž chze. Nje-chaſčli ty, budžemoj mój.“

„Hdjž dha dyrbi bjež, czińtaj w božemje, ſchtož chzetaj, ale potom ſo na mnje njeſobčežuſtaj — ja ſ tym ničo měč njecham“.

Bóřy po thymle roſrěčowanju ſapocža ſo wulka a ſachmijatana ſkóržba ſ Radzu, fotraž pſches ſlēto trajesche. Skónčnje wotwižowasche dobyče a pſchěhrače wot teho, hacž budže ſebi Radzyna pſchižahacž wěricž, ſo njeje njebočicžki Radza wjazy pſchi dobrzym pomjatku był, hdjž je Michałej tamne pjenjesy wuplačicž pſchitasał. Pſchińdželi k pſchižash poſtajený džen a mloda Žeňkowa poda ſo połna stracha a bojoſcze do Budyschina, ſo by tola widžala a ſkýſchala, hacž budže ſebi Radzyna pſchižahacž wěricž. Do Budyschina pſchischedſchi ſhoni, ſo chze, duž ſhwatasche ſrudna a hněwna do ſenzle. Pſched njeju naděndže Radzowu a w ſwojim hněwje da ſo hnýdom do njeje: „Nó, budžesč pſchižahacž?“

„Widžecž budžesč.“

„Haj wſchaf, haj, to mohla ſebi předy myſlileč, ſo budžesč ſy runjež pomhalo mojej mačeri kublo wudrjecž. — ſy wot tych pjeniesach wěſce tež předy wjedžala, wſchaf ſy tola naſchego wuja a naſchu čeledž najimowała, ſo bježu moju mačž naręčeli a ſawjerčeli. — Pſchižahaj jeno, pſchižahaj, ſo ſo tebi na ſmierzny ſožu tež tak pblndže, kaž njebočicžkemu — ja wſchaf bjeſ tych pjenies tež budu.“

Mjes thym ſo taſle rěčesche, bě jejna mačž dōſchla a k njej pſchistupiwiſchi rjekný: „S Marja, daj ſebi jeno bjež. Njech džě ſebi je na ſwoje ſwědominje ſdžerža; hdjž ſy tak dołho bjes nich, budžesč tež nětko.“

„Masch drje prawje, ale cžlowjek dyrbiſt wot želeſa bjež, njebyli jeneho taſka njeſničomnoſcž mjerſala.“

Radzowa bě drje ſ wopředka wumjetowanju bjes hnucža pſchi-pozluchała a ſ bojoſcze pſched Michałom a wopacžneje hańby dla pſchi ſwojej pſchižash wostała; hdjž pał Žeňkowa na njebočicžkeho ſmierz ſpomnicž pocža, wobeńdže ju tola hróſba; duž wobsamky pſchi ſebi, ſo chze radſcho ſwětnu hańbu a ſynowý hněw pſchenjeſež hacž wopacžneje pſchižahacž.

Hdjž buku poſdžiſho nnts žadani a jim hiſčeze junu zyła ſkóržba přjódniſežena, njemóžesche wona ſe ſtrachom a bojoſcze ſkoro wjazy wutracž. Lědom móžesche, hdjž bu jej přjódkežitane, na cžo ma pſchižahacž, ſ cžicha „ně“ prajicž. Wſchitſkim pſchitomnym ſdaſche ſo, ſo je ju hižom do předka Bože khostanje ſajalo, a ſo žiwa wjazy wottal njeſpónđe.

Hdjž bu dale praschaná, wotmoſti: „Szym ſebi wſchitko hiſčeze ras pſhemylíla a pſchekladla, njeſerju ſebi pſchižahacž. Njecha-li Michał te pjenjesy doplačicž, chžu je ſama ſe ſwojim wumjeńkom placičež.“

Dosta na to prajene, ſo dyrbi je Michał placžicž, je-li móže wona wobkrucžicž, ſo je njebočicžki pſchi dobrzym pomjatku był.

„Bě, dokelž je hacž do ſmierzce dobrý pomjatki měl, kaž móža wſchitzh prajicž, kž ſu pſchi nim pſched wumrječom byli.“

Tehole wuſnacža dla ſradowachu ſo Žeňkež jara, myſlo, ſo budže ſkóržba nětko ſkónčena; wſchaf wo thym ſmyſlichu. Naſtachu i nowa wſchelakore pſchepytowanja, pſcheklyſchowanja a někotryžkuli

wježnicžan dyrbjeſche hiſčeze ſwědcžicž; pſchetož Michał wosta pſchi ſwojim, ſo nan ničo wjazy prawje wjedžał njeje.

Na wſchém poſledku drje Žeňkež dobychu, ale wot pjenjes a danje wosta jim jenož ſnadnuſchka hromadka, taſ ſo ſama Žeňkowa wuſna: „„Bjes tých bježmih tež byli.““ A mjes thym ſo běſchtaj wobej ſwójbje předy najebacž ſaprjethch pjenjes pſchecželnej, hněwachu ſo nětko jedyn na druheho.

Ale hiſčeze ſrudniſche ſežehi mějeſche ta ſkóržba ſa Žeňkež ſwójbu ſamu. Młodaj běſchtaj wſchitke ſwoje myſle a zyſlu ſtaroſez na wone pjenjesy Kožiloj a hdjž ſo ſimaj ſhubichu, buſchtaj njeſpoſojnaj a njenaložowaſchtaj wottal ani na ſwoju ſiwnostku prózy. Duž roſpadowasche po čaſhu hoſpodařtvo a počzinachu ſo tam a ſem prósne ſuſt poſaſowacž. S thym pał pſchińdže nowy njeſchecžel do domu, dokelž žadyn nočyſche na thym wina bjež a pſchizpěwasche ju druhemu. Wadžeschtaj a ſwadžiſchtaj ſo teho dla husto. Byrnjež ſtara macž džowzy a ſynej wjazy króč rěčala, taſ je ſo ji ſchlo, ſo je tež ſ dolhom na ſiwnostyu hoſpdaricž počžala a ſebi tola ſe ſtajnej ſprózniwoſcžu telko pjenjes na hromadžila; njeſoby ſ tym žaneho polepſchenja, wotmoſwieschtaj jeno, ſo je pſchezo ſbože měla, ſo pał jeho wonaj nimataj. ſama džělaſche wot ranja hacž do wjeczora, ſo by wſchitke njeſbože wotwobročila; woplaſowasche čaſto domjaze hubjenſtwo, ale žadyn nježiwaſche na jeje ſtaroſez — kiba jejnaj wnuſtaj a wnučka, kž běchu pſchi ſtarſcheju ſwadach ežiſče k wozu ſo pſchiklonili, taſ ſo radý jeje napominanjem a wučbam poſluchachu.

Tola taſ dołho hacž plódne lěta pſchiſhadžachu, njenashoni ſwójb, ſchto nuſa je, hacž runje ſo jim druhy wſchelako džesche; ale hdjž w lěče 17** w kraju hłód naſta, póſnachu ju ſe wſchey hróſbu. Jakub, najſtarſchi ſyn, drje hewaſ hížom někotre lěta ſlužesche, pſchińdże wſchaf po hodžoch tež domoj, dokelž ſebi burja na nowe čelegž njeſchistajachu.

Běchu jutry nimo, Žeňkež lubja wumježena a na blidže hižom pjerjeńza; žadyn ſuſod a ſnath nočyſche ani žita ani pjenjes požcžicž. Schto nětko ſapocžecž? Ženicžka nadžiſia wosta jim wuj, kž běſche w přenich lětach na ſermuſch pſchiſhadžaſ a tež jich pſche-proſchowal. Tego pſchecželnoſcž a darmiwoſcž ſnajachu, bě džě Jakubej k poſledníjemu ſelenemu ſchtwórkę zyſlu toleſ poſlal. Duž dha bu móť Jakub k njemu poſlany. Ale tež wuj njemějeſche ani žita ani pjenjes; hižom w ſymje bě žito pſchedaſ a někajki ſtarý dołh, wo kotrymž předy ſam wjedžał njebe, ſaplačžil. Da Jakubej, ſchtož mějeſche — poł poſkruth ſhleba. — Tón poda ſo na dompuč, ſmierz ſrudny ſchěježki w ſedžbu njemějo, džesche, hdjž jeho noſy njeſheschtej.

Bě hižom cžma. Duž ſaſklyſcha na dobo pſched ſobu woſanje a žaſoſčenje; to ſbudži jeho ſe ſtruhloſeže. Strach jeho wobeńdže, njeſerjeſche ſebi dale, myſlo, ſo ſnadž je rubježnik někoho nadpaſnył. Tola po něčim nadobu hróblōſcze a krocžesche dale. Hdjž bě něhdže dwazheži krocželi pſcheshol, muhlada pſched ſobu woſobny wós do hrjebje ſwrbčen, na brjoſy žaſoſčazeho pohoneža a ſ nohomaj pod woſom ležazeho knjeſa. Hdjž njeſbožomnaj jeho wuſklyſchtaſ, proſcheshataj jeho, ſo by jimaſ tola pomhal a je-li wós ſam ſběhnycž njeſamož, ludži na pomož pſchiwiedl. Cžahasche ſo doſho ſ wosom, ale wuſběhnycž jón njeſmóžesche, lědom jón telko naſběhn, ſo knjeſa wučzeze. Tón ſo praschesche, hdjž je, hacž njeje město abo tola wjeſt bliſko. Jakub najprjedy ſam njeſerjeſche, hdjž je ſo ſaběžał, po pilnym roſhlaſowanju póſna, ſo je hižom ſ tamej ſtronu wžy, duž džesche: „Město je drje daloko, ale něhdže ſchtwórcž hodžiny ſdalena je naſcha wjeſta.“

Zuſy knjeſ ſemu praji: „„Bě, luby pſchecželo, a pſchitviedž namaj někotrych na pomož, njech někajke nožydlia ſa mojeho po-

